

Bruselj, 4. april 2022
(OR. fr, en)

7861/22

CULT 39
SUSTDEV 76
DIGIT 74
SAN 204
EDUC 117
RECH 171
VISA 64
SOC 208
FISC 91
ENV 319
TRANS 210

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	6756/22
Zadeva:	Sklepi Sveta „Krepitev medkulturnih izmenjav z mobilnostjo umetnikov in zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter z večjezičnostjo v digitalni dobi“

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o krepitvi medkulturnih izmenjav z mobilnostjo umetnikov in zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter z večjezičnostjo v digitalni dobi, ki jih je Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport odobril na seji 4. aprila 2022.

Sklepi Sveta

„Krepitev medkulturnih izmenjav z mobilnostjo umetnikov in zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter z večjezičnostjo v digitalni dobi“

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. Kulturna in jezikovna raznolikost je neločljivo povezana z Evropsko unijo in njenimi temeljnimi vrednotami. Prispeva k cvetoči ustvarjalnosti, ustvarjalni svobodi, kulturnim izmenjavam ter raznolikosti in kakovosti kulturne in umetniške ponudbe za vse Evropejce in Evropejke. Spodbuja medsebojno razumevanje in spoštovanje kultur in jezikov, poleg tega pa je naša skupna dediščina, bogastvo, moč in posebna značilnost odnosov znotraj Evrope in s preostalim svetom.
2. Nujno je, da se tako na nacionalni kot na evropski ravni spodbujajo mobilnost in izmenjave med evropskimi umetniki in umetnicami, kulturnimi organizacijami ter zaposlenimi v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, kot je zapisano v programu Ustvarjalna Evropa, zlasti po krizi zaradi pandemije COVID-19. Prav tako je nujno, da se podpreta dostop do kulture in kroženje kulturnih del v Evropi, kar bo individualno in kolektivno obogatilo naša življenja.
3. Mobilnost umetnikov in umetnic ter zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih bi bilo treba spodbujati ne le med evropskimi kulturnimi organizacijami, temveč tudi med posameznimi umetniki in umetnicami ter zaposlenimi v zadevnih sektorjih, kot se od leta 2018 že izvaja v okviru pilotnih projektov platforme i-Portunus. Takšna mobilnost omogoča sodelovanje in soustvarjanje, povezovanje, pridobivanje novih kompetenc, spretnosti in tehnik, iskanje navdiha, doseganje novih občinstev in novih trgov ter dostop do novih poklicnih priložnosti.

4. Za mobilnost umetnikov in umetnic ter zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih se lahko izkoristijo možnosti, kot so sheme prebivanja, ter evropske mreže institucij ali prirediteljev. K temu lahko prispevajo celovite, točne in večjezične informacije o obstoječih shemah mobilnosti, razpoložljivi pomoči in programih, ki upoštevajo splošni okvir mobilnosti.
5. Evropske sheme mobilnosti prispevajo k vzpostavitvi in spodbujanju partnerstev, ki so predpogoj za prošnjo za financiranje iz projektov sodelovanja v okviru programa Ustvarjalna Evropa.
6. Ambiciozna politika kulturne in jezikovne raznolikosti bi morala v celoti vključevati vprašanja trajnosti in temeljiti na tehnoloških inovacijah, tudi na digitalnem področju.
7. Večjezičnost¹ spodbuja kulturno raznolikost in ustvarjalnost, tudi na področju avdiovizualnih, medijskih in digitalnih vsebin, ter omogoča širši dostop do različnih kulturnih pristopov, del, znanja in idej. Jezikovna kompetenca (raznojezičnost²) je pomembna prednost v globaliziranem kontekstu ter prispeva k poklicni mobilnosti in izmenjavam v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.
8. Poklicni prevajalci, tolmači in učitelji jezikov imajo pomembno vlogo pri kroženju umetniških del, znanja in idej, zlasti za manj razširjene evropske jezike, s čimer vsakodnevno podpirajo evropsko kulturno raznolikost.

¹ Opredeljena je kot prisotnost ali soobstoj več jezikov v določeni družbi ali na določenem ozemlju ali na določenem mediju.

² Opredeljena je kot sposobnost posameznika, da uporablja več jezikov.

9. Jezikovne in semantične spletne tehnologije lahko podpirajo večjezičnost in medjezikovno komunikacijo, pomagajo pri učenju in poučevanju jezikov ter ozaveščanju, poleg tega pa nudijo koristna orodja za poklicne prevajalce, pri čemer pa ne smemo pozabiti, da ta ne morejo v celoti nadomestiti človeškega prevajanja in je zato treba njihove rezultate vedno skrbno spremljati in prilagajati zaradi točnosti.

I. MOBILNOST UMETNIKOV IN UMETNIC TER ZAPOSLENIH V KULTURNIH IN USTVARJALNIH SEKTORJIH

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

10. zagotovi širši dostop umetnikov in umetnic ter zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih do nepovratnih sredstev EU za mobilnost v okviru programa Ustvarjalna Evropa, in sicer s stabilno shemo na evropski ravni za individualno in kolektivno kulturno mobilnost v Evropski uniji in zunaj nje, pri tem pa spodbuja dinamiko, ustvarjeno s pilotnimi projekti platforme i-Portunus;
11. razišče načine, kako olajšati razvoj dostopnega, interaktivnega in večjezičnega informacijskega portala, ki bi v največji možni meri temeljil na obstoječih pobudah in se zgledoval po obstoječih portalih, kot so EURAXESS³, CulturEU⁴ in drugi, ki bi zagotavljal celovite in najnovejše informacije o priložnostih za mobilnost in nepovratnih sredstvih v ta namen v državah članicah in na evropski ravni za posameznike, skupine posameznikov in kulturne organizacije, kjer je to ustrezno, ter podpiral mreženje organizacij, prireditvenih prostorov in ljudi, ki se zanimajo za mobilnost;
12. prispeva k podpori in mreženju storitev obveščanja o mobilnosti za umetnike in umetnice ter zaposlene v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
13. zagotovi, da evropske sheme mobilnosti upoštevajo enakost spolov in posebne potrebe umetnikov in umetnic, ki se šele uveljavljajo, ter umetnikov in umetnic iz prikrajšanih skupin ali z manj priložnostmi, ki imajo običajno manj koristi od obstoječih shem mobilnosti, ter jim zagotovi prilagojeno podporo;

³ <https://euraxess.ec.europa.eu/>

⁴ <https://ec.europa.eu/culture/funding/cultureu-funding-guide>

14. dejavno promovira in spodbuja jezikovno raznolikost v shemah mobilnosti za študente in študentke umetnosti, umetnike in umetnice ter zaposlene v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, tako za fizično kot virtualno mobilnost, pri tem pa se po potrebi opirana obstoječe modele, kot je platforma spletne jezikovne podpore⁵, zasnovana za Erasmus+ in evropsko solidarnostno enoto;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

15. poleg pobud ali programov EU razvijajo ali nadalje izvajajo sheme mobilnosti, da bi čim bolj olajšali mobilnost in izmenjave med evropskimi umetniki in umetnicami ter zaposlenimi v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
16. spodbujajo sodelovanje med organi na področju kulture in tistimi, ki so odgovorni za vprašanja v zvezi z mobilnostjo, na primer izdajanje vizumov, da bi raziskali možnosti za upoštevanje posebne narave mobilnosti umetnikov in umetnic ter zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
17. spodbujajo prizadevanja za lajšanje čezmejne mobilnosti z zmanjšanjem upravnega bremena, na primer v zvezi s socialno varnostjo, zavarovanjem, stanovanji, carinami ali obdavčitvijo, pri tem pa bolje upoštevajo posebnosti kulturnih in ustvarjalnih poklicev ter se po potrebi oprejo na prihodnje rezultate skupine za namene odprte metode koordinacije⁶ o statusu in delovnih pogojih umetnikov in umetnic ter zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
18. spodbujajo zagotavljanje, podpiranje in krepitev storitev obveščanja o mobilnosti za umetnike in umetnice ter zaposlene v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, da bi jim v povezovanju z ustreznimi organi pomagali pri formalnostih v zvezi z mobilnostjo in jim zlasti zagotovili informacije o veljavnem regulativnem okviru.

⁵ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/online-linguistic-support>

⁶ Odprta metoda koordinacije. Skupine za namene odprte metode koordinacije so ustanovljene v okviru delovnega načrta za področje kulture 2019–2022 (UL C 460, 21.12.2018, str. 12).

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI IN V SKLADU Z NAČELOM SUBSIDIARNOSTI:

19. olajšajo mobilnost umetnikov in umetnic ter zaposlenih v kulturnem sektorju, zlasti z obravnavanjem njihovih posebnih potreb pri potovanjih, kot je prevoz glasbil ali umetniškega gradiva, ob upoštevanju raznolikosti in vključenosti;
20. spodbujajo programe mobilnosti, ki ne glede na raven upravljanja upoštevajo vse potne stroške in ustrezno vključujejo vprašanja ekologije, pri čemer se upoštevajo geografska raznolikost in značilnosti Unije, zlasti pa spodbujajo:
 - kombinirano mobilnost z izkoriščanjem potenciala virtualnih izmenjav, ob ustreznem upoštevanju jezikovne raznolikosti udeležencev in realne vrednosti fizične mobilnosti, ter
 - uporabo prevoznihi sredstev, ki manj onesnažujejo okolje, ne da bi izključili primere, ko je zračni prevoz edina ali nujna možnost, na primer za najbolj oddaljene regije⁷, čezmorske države in ozemlja⁸, otoke in otoška območja;
21. okrepijo uporabo orodij za podporo vseživljenjskemu učenju⁹ zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, zlasti s krepitvijo sinergij s programoma Erasmus+ in Ustvarjalna Evropa ter med njima, da bi bolje upoštevali posebnosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev.

⁷ Kot so opredeljene v členu 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

⁸ Kot so opredeljene v členu 198 Pogodbe o delovanju Evropske unije in Prilogi II k Pogodbi.

⁹ Kot je opredeljeno v točki 1 člena 2 Uredbe (EU) št. 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o uvedbi programa „Erasmus+“: programa Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 1).

II. VEČJEZIČNOST V DIGITALNI DOBI V POVEZAVI Z VIDIKI SOCIALNE KOHEZIJE IN EVROPSKEGA DRŽAVLJANSTVA

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

22. okrepi vključevanje večjezičnosti v programe Unije;
23. spodbuja vseevropski strateški pristop k večjezičnosti v digitalnem okolju;
24. še naprej izkorišča priložnosti, ki jih ponujajo jezikovne tehnologije, da bi zagotovila visokokakovostno in širše prevajanje svojih spletnih strani in drugih komunikacijskih orodij v vse uradne jezike EU¹⁰;
25. zagotovi večjezični informacijski prostor o evropskih jezikovnih tehnologijah ter s tem povezano podporo in virih, vključno z evropskimi shemami za raznojezičnost in prevajanje, v sodelovanju z organi, kot je *European Federation of National Institutions for Language* (EFNIL);
26. v prizadevanjih za krepitev jezikov s tehnologijo spodbuja odgovorno in etično upravljanje podatkov in vgrajeno zasebnost;
27. poglobi sodelovanje z nacionalnimi in mednarodnimi organizacijami, dejavnimi na področju učenja jezikov, digitalne tehnologije ter kulturne in jezikovne raznolikosti, zlasti s Svetom Evrope in njegovim Evropskim centrom za sodobne jezike ter Unescom.

¹⁰ Kot so opredeljeni v Uredbi Sveta št. 1 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, 6.10.1958, str. 385–386), kot je bila spremenjena.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI IN V SKLADU Z NAČELOM SUBSIDIARNOSTI:

28. spodbujajo kulturno in jezikovno raznolikost ter kroženje kulturnih del s prevajanjem vseh medijev, po potrebi tudi z izkoriščanjem najnovejših digitalnih tehnologij, tako da:
- a) v okviru izobraževanja spodbujajo prevajalski poklic, začnši v šoli, tako da se prevajanje uporablja kot vaja za izboljšanje pisnega in jezikovnega znanja;
 - b) spodbujajo kakovostno začetno usposabljanje na področju prevajanja v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter vseživljenjsko usposabljanje poklicnih prevajalcev in prevajalk, ob upoštevanju vse večje uporabe digitalnih tehnologij;
 - c) povečajo privlačnost prevajalskega poklica z večjo prepoznavnostjo in priznavanjem;
 - d) spodbujajo boljše delovne pogoje, pravično plačilo in poštene pogodbene prakse za prevajalce in prevajalke, zlasti v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, ne glede na jezikovne kombinacije in ob ustreznem upoštevanju avtonomije socialnih partnerjev;
 - e) krepijo obstoječo javno podporo, zlasti s spodbujanjem mreženja med strokovnjaki, spodbujanjem sodelovanja med ustreznimi organizacijami, ki zagotavljajo nepovratna sredstva za prevajanje, ter usmerjanjem financiranja na nacionalni in evropski ravni za prevajanje iz tujih jezikov in vanje;
 - f) v ustreznih forumih, ki zajemajo vse kulturne in ustvarjalne sektorje ter sektorje znanja, nadaljujejo izmenjave o večjezičnosti in prevajanju vseh medijev v digitalni dobi;

29. spodbujajo raznojezičnost v vseživljenjskem učenju¹¹, med drugim s kampanjami ozaveščanja, kot je evropski dan jezikov, ter razvojem in izboljšanjem digitalnih orodij, zlasti pa:
- a) otrokom in mladim, tudi tistim z manj možnostmi, zagotovijo več priložnosti za stik z drugimi jeziki in kulturami, kolikor je to ustrezno in dopolnjuje učenje uradnih jezikov držav članic;
 - b) razvijajo znanje jezikov med študenti in študentkami na kulturnem področju, umetniki in umetnicami ter zaposlenimi v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
 - c) migrantom in migrantkam, zlasti mlajšim, olajšajo učenje uradnih jezikov države gostiteljice, ob ustreznem spoštovanju jezikovne raznolikosti;
30. po potrebi podpirajo raziskave in razvoj jezikovnih tehnologij za evropske državljane in podjetja na podlagi že obstoječih virov in platform, da bi spodbudili medkulturne izmenjave in izboljšali analitične zmogljivosti, ter zlasti:
- a) spodbujajo oblikovanje evropskega jezikovnega podatkovnega prostora kot evropske platforme za izmenjavo, ki podjetnikom, vlagateljem, raziskovalcem in javnim organom omogoča ustvarjanje, zbiranje, (ponovno) uporabo in souporabo jezikovnih virov, orodij in modelov, ob polnem spoštovanju vrednot EU glede zasebnosti, preglednosti in zaupanja;
 - b) podpirajo vzpostavitev večjezičnih terminoloških podatkovnih zbirk in virov ter širšo uporabo obstoječih platform, kot je IATE, ter evropskih jezikovnih infrastruktur in večjezičnostnih infrastruktur, kot je CLARIN ERIC, da bi razširili zbiranje, čiščenje in dostop do digitalnih podatkov o jeziku, tako v pisni obliki kot ustno;

¹¹ V skladu s Priporočilom Sveta z dne 22. maja 2019 o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov (UL C 189, 5.6.2019, str. 15).

- c) spodbujajo razvoj, uporabo in spremljanje, kjer je to primerno, sistemov strojnega prevajanja, vključno s storitvijo eTranslation za vse uradne jezike EU, in drugih jezikovnih orodij na evropski ravni, pri čemer si je treba prizadevati za sinergije z mrežo za usklajevanje evropskih jezikovnih virov (ELRC), projektom *European Language Grid* (ELG) in prihodnjim evropskim jezikovnim podatkovnim prostorom;
 - d) spodbujajo zbliževanje shem za raziskovanje in inovacije ter opredelitev področij uporabe in boljše povezovanje raziskav s potrebami podjetij in državljanov na področju jezikovnih tehnologij za prevajanje ter večjezično in analitično obdelavo;
 - e) ozaveščajo podjetja o koristih uporabe jezikovnih tehnologij za sporazumevanje v več uradnih jezikih EU;
 - f) spodbujajo večjo vključenost poklicnih prevajalcev in prevajalk v razvoj digitalnih prevajalskih tehnologij;
31. spodbujajo večjezični dostop do digitaliziranih evropskih vsebin z novimi tehnologijami, in sicer z obogatitvijo metapodatkov in zagotavljanjem večjezičnih izkušenj v smislu uredniške vsebine in uporabniških vmesnikov; v zvezi s tem nadgradijo raziskave in delo, ki so jih opravile digitalne platforme, kot je Europeana;
32. izmenjujejo najboljše prakse in se seznaniijo z izvajanjem teh sklepov do leta 2025.
-

REFERENČNI DOKUMENTI

Pogodbe EU

Pogodba o Evropski uniji, zlasti člen 3(3): „[Unija] spoštuje svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter skrbi za varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine.“

Pogodba o delovanju Evropske unije, zlasti členi 165, 166 in 167, zlasti člen 167(4): „Unija pri svoji dejavnosti na podlagi drugih določb Pogodb upošteva kulturne vidike, zlasti zaradi spoštovanja in spodbujanja raznolikosti svojih kultur.“

Listina o temeljnih pravicah, zlasti člen 22: „Unija spoštuje kulturno, versko in jezikovno raznolikost.“

Evropski svet

Sklepi Evropskega sveta (14. december 2017) (EUCO 19/1/17 REV 1, del II o izobraževanju in kulturi, tretji odstavek, str. 4)¹²

¹² „Evropski svet poleg tega Komisijo, Svet in države članice poziva, naj preučijo morebitne ukrepe v zvezi: [...] s pravnimi in finančnimi okvirnimi pogoji za razvoj kulturnega in ustvarjalnega sektorja ter mobilnosti delavcev s področja kulture.“

Svet Evropske unije

Sklepi Sveta z dne 22. maja 2008 o večjezičnosti (UL C 140/14, 6.6.2008, str. 1)

Sklepi Sveta z dne 22. maja 2008 o medkulturnih zmožnostih (UL C 141, 7.6.2008, str. 14)

Resolucija Sveta o evropski strategiji za večjezičnost (UL C 320, 16.12.2008, str. 1)

Sklepi Sveta o službah, ki umetnikom in kulturnim delavcem dajejo informacije o mobilnosti (UL C 175, 15.6.2011, str. 5)

Sklepi Sveta o jezikovnih kompetencah za spodbujanje mobilnosti (UL C 372, 20.12.2011, str. 27)

Sklepi Sveta o večjezičnosti in razvoju jezikovnih kompetenc (UL C 183, 14.6.2014, str. 26)

Sklepi Sveta o delovnem načrtu za področje kulture 2019–2022 (UL C 460, 21.12.2018, str. 12)

Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2019 o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov (UL C 189, 5.6.2019, str. 15)

Sklepi Sveta o okrevanju, odpornosti in vzdržnosti kulturnega in ustvarjalnega sektorja (UL C 209, 2.6.2021, str. 3)

Skupine strokovnjakov za namene odprte metode koordinacije

Poročilo o politiki, v katerem je predlaganih pet ključnih načel za vzpostavitev in ohranjanje trdnega okvira za podporo mobilnosti umetnikov in kulturnih delavcev (2012)

Priročnik o politiki glede gostovanja umetnikov (2014)

„Prevajalci na naslovnici“. Poročilo delovne skupine strokovnjakov za namene odprte metode koordinacije držav članic EU za večjezičnost in prevajanje (2022)

Evropska komisija

Večjezičnost: prednost Evrope in skupna zaveza (COM(2008) 566 final)

Smernice (informacijski standardi za mobilnost) o standardih kakovosti za vzpostavitev informacijskih in svetovalnih storitev za umetnike in kulturne delavce, izdala delovna skupina (2011)

Nova evropska agenda za kulturo (COM(2018) 267 final)¹³

Priporočilo o skupnem evropskem podatkovnem prostoru za kulturno dediščino (UL L 401, 12.11.2021, str. 5–16)

Strukturirani dialog „Voices of Culture (glasovi kulture)“

Poročilo o izmenjavi idej v okviru strukturiranega dialoga „Voices of Culture“: „Kultura in cilji Združenih narodov glede trajnostnega razvoja: izzivi in priložnosti“ (2021)

Poročilo o izmenjavi idej v okviru strukturiranega dialoga „Voices of Culture“: „Status in delovni pogoji za umetnike ter zaposlene v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih“¹⁴ (2021)

Evropski parlament

Umetna inteligenca v izobraževanju, kulturi in avdiovizualnem sektorju (2020/2017(INI))

Enakopravnost jezikov v digitalni dobi (2018/2028(INI))

Položaj umetnikov in okrevanje kulturnega sektorja v EU (2020/2261(INI))

Kulturna obnova Evrope ([2020/2708\(RSP\)](#))

UNESCO

Konvencija o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov (2005)¹⁵

¹³ Oddelek 4. Strateški cilji in ukrepi, 4.1 Socialna razsežnost – izkoriščanje moči kulture in kulturne raznolikosti za socialno kohezijo in blaginjo (drugi pomišljaj) „Spodbujanje mobilnosti zaposlenih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter odprava ovir za njihovo mobilnost“.

¹⁴ Poglavje 4 „Mobilnost (fizična, okolju prijaznejša, digitalna, kombinirana, predpisi, ovire)“.

¹⁵ Člen 14 „Pogodbenice si prizadevajo za podpiranje sodelovanja [...], da bi pospešile nastanek dinamičnega kulturnega sektorja [...]:

(a) s krepitvijo kulturne industrije v državah v razvoju [...]

(v) s podpiranjem ustvarjalnega dela in z omogočanjem mobilnosti umetnikov iz držav v razvoju, kolikor je to mogoče;“.